

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petik. Predplačilo se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajaše se $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Slaveni in Nemci.

Od nekoliko časa nas Slavene Nemci in njihovi pomagavci opominjajo, da bi se mi s Nemci sjedinili. To je lepa beseda, pa za nas nepotrebna. Mi smo brez opomenovanja že z njimi v vsih pravičnih rečih složni in jedne misli. Mi Slaveni, imenito mi Slovenci, ravno to želimo kar Nemci, postavim:

Da bi se občine svobodno ustrojile — da bi se za vse stane spodobno skerbalo — da bi se tlaka, rabota, desetine in vsi gospodskini davki pravično odkupili, da bi se pred oblastmi ustmeno in javno (mündlich und öffentlich) sodilo, da bi vsi, tudi naj višji uradniki morali za svoje uradovanje odgovarjati, da bi se svobodno smelo podučevati, govoriti, pisati in tiskati dati, kar je prav, da bi se smel ves narod oborožati, da bi se smelo svobodno v društvo stopiti in prositbene pisma podpisovati, da bi nikdo ne smel človeka svojevoljno zapreti, tepsti in kaznovati, ako ni popred pred sodbo krivice prepričan in tako dalje. V tem in v obče v vsim smo s Nemci popolnoma jedne misli, kar bi srečo in svobodo vsih stanov in vsih narodov našega cesarstva porazmerno podpiralo, podpomagalo in povišalo.

Samo v jednej, to se ve, naj imenitnejši stvari se naše misli od nemških tako močno ločijo, kakor se loči pravica od krivice, kakor svetlo sonce od tverde teme. Oni nam krivico delajo — mi jih zato ne sovražimo, mi smo kristjani, pa mi se njihovej krivici branimo, soperstavljamo in upiramo in se hočemo junačko braniti, možko soperstavljati in serčno upirati dotle, dokler njih krivica ne henja; kakor hitro pa oni s nami pravično ravnati začno, smo pripravljeni njim, kakor svojim dragim sosedam, s veseljem prijateljsko roko podati. Mi ne sovražimo Nemcev, temoč le krivico, ktero še Bog sam sovraži.

Vsaki sam lepo premisli in pametno prevdari, kdo izmed nas ima prav, kdo krivo.

Nemci hočejo v slavenskih deželah gospodovati, ukazovati in zapovedovati, oni hočejo biti nam gospodi, mi bi pa bili njih hlapci.

To je krivica. Presvetli cesar so dovoljili ustav ne samo Nemcem, temoč tudi Slavenam (poglej ustav §. 2.). V našem cesarstvu gospodujejo presvetli cesar in naša ustavna vlada, gospodujočega naroda pri nas ne poznamo; narodi so vsi svobodni, so si vsi ravni; vsaki narod naj je gospodar v svojem domu, pa ne v sosedovim. Nemci naj gospodujejo nad Nemci, Madjari nad Madjari, v slavenskih krajih bomo pa mi Slaveni sami gospodi in gospodarji in bomo lepo po domače in po bratersko svoj s svojem ravnali. To je pravično, ako ravno bi v ustavu ne stalo. Mi plačujemo davke, naši sinovi branijo cesarstvo, mi dopolnujemo porazmerno vse deržavne dolžnosti tako dobro, kakor vsaki narod — zakaj bi ne uživali tudi jednaki pravice?

Ta nesrečna misel, da so v naših slavenskih krajih oni gospodi, jih zapelja iz jedne krivice v drugo, namreč:

1. Našo narodnost (svobodo našega naroda) in naš jezik zametjujejo in zatirajo.

V naših učiliščih, nižjih in višjih, je tako malo slovenščine, da ni vredno govoriti, še

učiteljske stolice za naš materinski jezik se ne najdejo na vsakim gimnasiumu v Slovenii; v pisarnicah pa od slovenščine ne najdeš ne duha ne sluha, samo od verlega slovenskega rodoljuba g. Ambroža sodnika (Bezirkskommissär) slišimo, da tudi kedaj kako službeno pismo po slovenski napiše. Bog daj srečo! dragi slovenski brat. To delo je zlahten cvet in bode obrodilo sladek sad. — V obče pa v Slovenii vlada nemščina neograničeno v pisarnicah, kjer Nemci in ponemčeni ljudi sedijo, tudi se v nemških časopisih brezobzirno tverdi, da se mora nemščina in nemški element po slavenskih deželah tje do jadranskega in do črnega morja razširiti. To se Slavenam velika krivica godi. Razširovati bi se imel vsaki le v svojej hiši, pa ne v ptujej. Pri našim narodu naj dobijo službe samo ljudi, kateri naš narod, našo narodnost in naš jezik resnično ljube. Mi jih dobro poznamo. Slovenski jezik naj ima v slovenskih pokrajinah tiste pravice, ktere ima nemški v nemških, italijanski v italijanskih in tako dalje. Vsaki narod ljubi svoj jezik in se more samo po njem izobraziti, kakor velja, ravno taka je tudi pri našem narodu. Na vsih gimnasiah naše zemlje imajo se utemeljiti učiteljske stolice za slavenski jezik in slovstvo; vsaki uradnik ima popolnoma znati naš jezik. To tirjati imamo pravico, tudi v ustavu §. 4. se jasno pravi: Vsakimu narodu je čisto ohranjenje njegove narodnosti in njegovega jezika zagotovljeno.

Naši protivniki pravijo: Molčite, saj je vam to vse dovoljeno, kaj pa še hočete? — Mi imamo vse to, pa le samo na papirji, učilišča naša, pisarnice in uradniki so še kakor so bili, mi želimo vse to ne samo na papirju, temoč v življenju, v resnici imeti. Dokler se to ne zgodi, moramo naše želje vedno ponavljati v govoru in pismu. Že od nekda je bila na papirju postava, da uradniki v naših deželah morajo naš jezik popolnoma znati, kaj je to pomagalo? — Drugi nam govore: Molčite saj sdaj, ko je vlada v tolikej stiski in nevarnosti. — Naše pravične in pohlevne želje ne bodo nobednega hrupa delale, ne bodo nikomur nevarne, temoč na vse strani koristne. Vlada gotovo želi pravične želje narodov zvedeti, da jih more spolniti, oglasiti pa se moramo pa mi sami, — Zamorci ne bodo za nas govorili. Nemci v svojih časopisih še svoje krivice branijo, ktere proti nam delajo, zakaj bi se mi za pravice ne potegnili? Ne škoduje temoč vlado in srečo naroda le podpira, kateri krivico zatira in pravico brani, zato se pravi: Justitia regnorum fundamentum, to je: Na pravičnosti tverdo stoji vlada in narod;

2. Svobode in pravice po ustavu dodeljene hočejo samo za se zaderžati.

Vsaki sme svobodno govoriti, pisati, tiskati dati (poglej ustav §. 19.) in vladi prositbe predložiti (ustav §. 22.). Nemci se vsih teh svobod poslužijo v polnej méri, ako pa Slovenci hočejo kako prošnjo na vlado podpisati, ako hočejo svoje ljudstvo malo podučiti, kaj da je za Slovence koristno, da storijo, in kaj škodljivo, da opuste, pri tej priči zaženo hrup, rekoč: to je šuntanje, kdor pa ljudstvo šunta, ga bodo vjeli in kaznili, naj je kdorkoli hoče. Nemci tako svobodno govore in pišejo, da nam prav nespodobno zabavljajo, ako pa kak slovenski domorodec le kako svobodno besedico, ako ravno krotko in pohlevno, pregovori, ako

kak sostavek za prid svojih ljubih Slovencev napiše, že letajo, ga tožit, ga karajo po službenih pismih, ga pred svetam nedolžno černijo in ga v domačej slovenskej deželi preganjajo od jednega kraja do drugega. Vse to moremo spricati, ako je komu drago. — Ti sveta nede la, da bi tako nemško svobodo čer ni muri popil! Taka jednostrana svoboda bi bila hujši, kakor nesrečne Meternihove zvi jače; mi tedaj sicer nismo smeli ziniti, pa tudi Nemci so morali molčati, in nas niso smeli zabavljati, sdaj so pa oni železje otresli, nam bi ga pa pustili in še svoje nam na vrat obesili. Ta pa ne bo de pela! Pravica svobodno govoriti in pisati je še ptujcem v našem cesarstvu dana (poglej ustav §. 21.); Nemci se poganjajo za svobodo judovske in vsake druge vere, nam, domačimu slavensku narodu, kateri je v našem cesarstvu naj več i, ima 18 milionov duš, hoče jo pa to pravico odreči. Naj se ne čudijo, da smo ne voljni, ako za ptujce, za Jude, Turke in vse druge vernike in nevernike več marajo, kakor za nas, njih domače sosede.

Nemci nas krivično dolžijo, rekoč, da mi stranke (Parthei) delamo. To je očitna laž. Mi ne delamo strank; mi terjamo, da bi vsi narodi našega cesarstva bili svobodni, vsi med seboj ravni, vsi imeli jednake pravice; pa Nemci so jednostrani (partheisch), oni hočejo svobodo in pravice, izključivši Slavene, samo za Nemce. To je jednostrano. V tem se mi od njih ločimo, da nočemo biti jednostrani, temoč da vse narode našega cesarstva prijateljsko obsežemo. Mi sicer naj bolj svoj narod ljubimo in za njega skerbimo, ker je to naša dolžnost in ker k temu naj bližji in naj lepši priložnost imamo, pa drugim narodom krivice ne delamo, in ne branimo, da tudi za svojo srečo skerbijo. Domorodci naj skerbijo pravično vsaki za svoj narod, in vsi narodi bodo lepo oskerbljeni, cela deržava srečna; vsaki pometaj pred svojimi vrati in berž bode povsod čedno.

3. Hočejo nas k nemškemu „bundu“ ali zavezu siloj prisiliti.

Kdor se siliti dá, ni več svoboden; mi smo pa svobodni in hočemo še napred svobodni ostati, zato se siliti ne damo. S Nemci našega cesarstva hočemo, kakor svoboden narod s svobodnim nam ravnim narodom še napred prijateljsko združeni ostati; pa s ptujimi nemškimi narodi in vladami zvuncej našega cesarstva nočemo v nobeden „bund“ ali zavez stopiti, ker nam tega ni potrebe. Tisti ptuji Nemci nam obljubujejo, da, ako se s njimi sjedinimo, smemo še za napred tudi Slovenci ostati. Mi bomo ostali koreniti Slovenci tudi brez njihovega „bunda“. Oni hočejo nam za našo narodnost, za svobodo našega naroda dobri stati, tega mi ne potrebujemo, oni nam svobode in ustavnih pravic dovoliti ne morejo, ker jih že od presvetlega cesarja imamo; oni nam jih pa tudi vzeti ne morejo, zato jim že mi Slaveni — nas 18 milionov — in naš cesar in naša vlada dobri stojimo. Tudi nam narodnost obečajo le zato, da bi nas s tem zaslepili in v svoj zavez zamotali; njihovo djanje proti nam se kaže vedno sovražno in zvito. Meseca Maja letas so Čehoslaveni k presvetlemu cesarju v Inšpruk poslance poslali, kateri so v lepim proglasu Tirolce pozdravili in jih svojega prijateljstva uverili. Ali ni to bilo lepo od verlih Čehoslovenov? In kaj so storili ti tirolski

Austrijsko Cesarstvo.

Dunaj.

Austrijsko ministerstvo je sklenilo osnovo lastniga uradniga časopisa, v katerim bode razodenje in opravičenje svojiga djanja ljudstvu z zaupno odkritoserenostjo in z možko gotovostjo podavalo, in sicer si je izvolilo časopis „Wiener Zeitung“ z novim vredništvom.

(Wien. Zeit.)

Tirolski poglavar Brandis piše iz Inšbruka ministru unanjih oprav, kakor se bere v večerni dokladi k dunajskim novicam od 1. Maliga serpana, da se zdravje presvitliga cesarja bolj in bolj vterduje, in da se je že toliko vterdilo, da Njih veličanstvo že dva dni zopet z cesarsko rodovino vred k občni mizi pridejo, kar se pred že 14 dni ni zgodilo. Tudi Nj. ces. Visokost, nadvojvoda Franc Jožef, so od prehlajenja ozdraveli, ki jih je bilo uni teden napadlo.

K. Beč. 3. Maliserpana. Iz Galicije in Moravie so že skorej vsi poročniki za državni zbor prišli. Vsak od njih dobi spričavni list, da je poslanec izvoljen in pa en iztis zazdajnega reda za opravilo pri ustavi dajavnemu zboru. Ker so iz Galicije poslanci prišli, ki nemškega kar nič ne znajo, in ker bi to tudi v družih deželah biti zamoglo, je dalo ministerstvo imenovani opravični red ali ravnavo v vse austrijsko slavjanske narečja in torej tudi v slovensko prestaviti. Po §. 3. tega reda bo prva sednica odločena, kakor hitro bode polovica poslancev pričujoča in zapisana. §. 5. Predsednik prve sednice bo najstariji izmed poslancev; §. 6. po tem se zborniki odločijo, ki bodo volitve poslancev pregledali. Po njih razlagi odloči državni zbor, kateri poslanci se pripustijo in kateri se zaveržejo. Na mesto zaverženih se imajo drugi izvoliti i. t. d.

Tudi ministri Pillersdorf, Doblhoff in Somaruga so med kandidate za Dunaj stopili; prva sta lepo besedila ter sta se v zadovoljnost poslušavcov zastran zveze z Nemci na ta način izrekli, da se samostalnost Austrie popolnoma obdržati mora.

Zmiram bolj se vterduje misel, da Austria zamore le kakor federativna država obstati, in da ni treba ravno nemške zveze, temuč marveč centralne evropske zveze, v kateri bi tudi Švajca in tudi podonavske dežele stopiti zamogle. Na Českim so se volitve še le zdaj razpisale.

Slovenske dežele.

* V saboto 1. Maliga serpana so se odpravili trije krajski poslanci, namreč gospodje Dr. M. Kavčič, M. Ambrož in L. Lukman na Dunaj k velikemu zboru. Pred njihnim odhodom se je muzika ljubljanske narodne straže pri Maliču pri njih poslovila in silno velika množica Ljubljančanov jim je v koncu muzike s stoteroglasnim „Bog živi“ srečni odhod vošila. Naše iskrene želje jih pa spremljajo povsod, da bi ti možje, v ktere je zaupanje dežele postavljeno, tudi za srečo dežele govorili in ravnali, posebno gosp. Ambrožu, slavno znanemu Slovencu, želimo serčnost in stanoovitost v vsem, kar bo gotovo v korist in srečo slovenskiga naroda počel.

* Nekteri gónijo, da so našiga slavnopoznaniga Dra. Miklošiča na Dunaji zaperli. Zagotoviti moremo, da je vse vse gola laž. Res pa je, da so českega pesnika Mikovca zaperli, in v tem mende je vsa govorica in pomota.

* V Celovških Novinah piše novi vrednik „Rizzi“ zastran zveze austrijskih Slavjanov z novo nemško državo, da se Čeham ločiti ne bo nikakor dalo, da se pa zavoljo svoje moči in narodne zavesti tudi v ti zvezi Čehi pokvarili ne bodo; kar pa Slovence zadene, spozna, da bi mi imeli prihodnost, ker se velikiga slavjanskiga, do črniga morja segajočiga debela deržimo; da pri nemški zvezi naša narodnost nevarnost terpi, pa de nam vendar eno žalostno besedo povedati mora t. j. politiška sila je, da nas Nemci objamejo, ker, ako Nemci slavni in mogočni postati hočejo, oni tudi jadransko morje in Terst imeti morajo. — Slovenci!!

* Iz Ribnice. 1. tega mesca je Soderšico neizrečena nesreča zadela. Razum cerkve, šole in farovža je ves terg pogorel in z njim skorej vsa gotovina, vse orodje in blago. Vsa škoda znese okoli 100.000 goldinarjev. — Slovenci, usmilit se svojih nesrečnih bratov!

Hervaska in slavenska dežela.

(Dalje in konec.)

Še le pod Mario Terezio in Jožefam II. začela je banska čast in zbor tega kraljestva zgubivati polagoma svojo moč in svetlost. Ali še takrat so se opravila, ki naše kraljestvo posebno zadenejo, prepustile našemu zboru, in

s tem se je spoznala, in naprej naslednikom sporočila samostalnost našiga kraljestva, operta na vgovorjeno medsebojno zvezo in na več postav in posebno na postavo leta 1715:120.

Ali nar veči poročstvo za narodno samostalnost trojniga kraljestva smo bili vedno navajeni iskati pri naših svetlih kraljih, kateri so po svoji prirojeni ljubezni do pravice, pa tudi po svoji pri kronanju svečano storjeni prisegi vedno dolžni bili, ne samo ogersko temuč tudi une ž njim združene kraljestva v svojih zadobljenih pravicah in svobodah obvarovati. In tako se je zgodilo, da ravno ta neoslabljena kraljeva oblast, ktera se je želji Madžarov, odločiti se, nevarna zdela, je za nas bila sveto pribežališe, kjer smo si vsako dobo proti našim zatiravcam pomoči izprositi zamogli. Ti pomoči je pa odgovarjal vselej naš zvesti narod darovaje se, kjerkoli je bilo treba braniti pravice, svetlost in slavo vladajoče hiše, kakor to brezšteviline od kraljev naših zadobljene in v državni pismohrani spravljene pohvalne pisma glasno spričujejo.

Ali, Vase Veličanstvo! letasniga sušca dnevi oduzeli so nam, zvestim Horvatam, Slavoncem in Dalmatincem tudi to našo jedino, res, ali mogočno podporo. Nekdajni tlačitelji naši, tlačitelji so zdaj tudi same kraljeve oblasti Vašiga Veličanstva. Stara Ogerska dežela se zruši pred duham noviga časa, in ž njo izgine stara zveza Austrie z Ogorskim. Austria in Oggersko nista več ena država, temuč med eno in drugo najde se še samo slaba in malotrajna zveza, da bi, to je, en vladar nad Austrio in Oggersko zamogel vladati samo takrat, ko bi mu po naravi (fizično) bilo mogoče stanovati na en krat na Dunaju in v Pešti ali v Budimu (Ofen). Kupčija ogerska, še clo denarstvo in vojska ogerska, ki so za več stoletij bile pod neodgovornim vladanjem austrijskim, s čudnim zares kontrastom imajo zdaj, ko je v Austrii kakor osnovna postava izrečena odgovornost vlade, svoje posebne, od občno-austrijskih čisto različne ministre. In ker je po natori nemogoče veni dobi na dveh različnih mestih na en krat stanovati, zavoljo tega ima Ogerska dežela v nadvorniku (palatinu) svojimu kralja v djanju, ter v dednimu vladarju svojim (de to, kar je, odkrito s lastnim povemo imenom) samo kralja po imenu in senco od njega, s katerim se poverh, da nobeden o resnici ravno izrečeniga ne dvomi, po ministru zvanjnih oprav obhaja, kateri se zares okoli posvečene osebe Vašiga Veličanstva znajde iz tega jediniga vzroka, da nobeni želji, ki bi se ideam madžarskim ne prilegla, bodi si od kteriga koli Austrii zvestiga slavjanskiga naroda do očetoviga serca Veličanstva Vašiga priti ne da.

Vase Veličanstvo! Čversto se derži naš narod svobode, ki so mu jih od toliko vekov očetje obvarovali, pa tudi tirjanje in duh časa sedanjiga razumi in pozna dobro, tako de ne more kakor le zahvaliti se iz vsega serca za tiste, spomina vredne popustke, ktere je Veličanstvo Vase mesca sušca ljudstvom skupne deržave podělilo. Ali odperito povedati moramo, groza nas je obšla in težavni predčuti so nam dušo napolnili, ko smo neprevidno konec sušca zaslišali, da se Ogerska dežela ni z Austrio popolnoma zjediniła, kakor se je vsak pameten pri sedanji ustavi Austrie trdno zanašal, temuč de se je od nje ko država kar neodvisna in samostalna čisto odtergala.

Mi zvesti Hervati, Slavonci i Dalmatini nemoremo in nočemo v obziru teh dežel priznati nobeniga ministerstva, ki bi dozdanje veze z celotno državo le kolikaj popustiti kanilo. Če hoče ali zamore, naj se odterga Ogerska dežela od skupne deržave, torej tudi od našiga kraljestva; ali Hervaska, Dalmacia in Slavonia so dežele neodvisne in kakor take ne samo nočejo razcepiti dosedanje zveze z Austrio, temuč odperito in glasno izrekó, da so namenile z ustavnim avstrijskim cesarstvom na podlagi popolne enakosti vseh narodnost v ožji zvezi stopiti.

Zavoljo tega iz deržavniga zbora našiga, v katerim so se 5. dan roznika t. l. sošli izbrani od ljudstva našiga poročniki, predložimo v vsi poniznosti Veličanstvu Vašim zavolj kraljeviga poterjenja nasledne sklepe:

1) Ker mi iz gori zaznamvanih vzrokov sedanjiga ogerskiga vladanja nepriznamo, zato deržimo vse sklepe po tistim ministerstvu našim pravicam in banski časti zoperno dane že clo v izviri za krivične in ne postavne, ter od Vašiga Veličanstva prosimo, da imenovaniga ministerstva madžarskiga nas razžalijoče naredbe podreti in v prihodno od njegoviga vtoka v naše opravila obvarvati blagovoli. Zatorej želeči, da sedajna provizorna vlada naša, z nekterimi osebami zlasti iz dolnje Slavonie pomnožena, delovanje svoje tudi nadalje pelja, poterjenje tega sklepa od Vašiga Veličanstva zaupno pričakujemo, za prihodno pak prosimo; da se pod predsedništvom g. bana za te kra-

Nemci? Za prijateljski slavenski pozdrav so izdali 23. Maja t. l. javni proglas na Čehoslovence, v kterim jih pred celim svetom tako neotesano opsujejo in tako grobijansko zmerjajo, da se je že tistim ljudem preveč zdelo, kateri sicer proti Slavenam stoje in vsigdar s Nemci v jeden rog trobijo. Ti tirolski Nemci na vse zobe tverdiijo, da v našem cesarstvu ne pripoznajo naroda ilirskoslavenskega, ne čehoslavenskega ne magjarskega, temoč da mora biti vse le čisto nemško. Jadne kukavice! ali misle s tem prijateljstvo vsih narodov našega cesarstva zadobiti, s tem jih prijateljsko sdružiti, slogo (Einigkeit), mir in pokoj podpirati? ... Naša vlada je meseca Maja t. l. g. Palackega v Beč (Dunaj) poklicala, ako bi hotel čast ministra na se vzeti. On je Slaven iz cele duše, pa ravno zato so Nemci tak hrup zagнали, kakor da bi se hotel Dobrač drugič podreti. „Tako je tadaj to vendar resnica“ upije jeden bečki (Dunajski) časopis mirnejšega duha, „nismo hoteli temu verjeti, pa zdi se, da je vendar resnica!... Palacki, der grosse Čehen-Hetman, an der Spitze der deutschen Cultur?... Als die Universität zuerst davon vernahm, da gab es keine Entrüstung, keine Empörung, keinen Zorn. Es stand den Hörern im wahrsten Sinne des Wortes der Verstand still, denn sie sagten blos, das ist ein pathologischer Fall, der Ministerrath hat künftighin im Rudenhouse (kamor u Beču hudoumne bedake zapirajo) zu wohnen!“ Tu se vidi, da bi Nemci radi Slavene na žlici vode utopili, ako bi mogli. In oni hočejo nam dobri stati za našo narodnost, in svobodo? Takih prorokov nočemo, oni bi bili kakor maček varih pri bohu. — Nekaka nemška družba v Lipsku (Leipzig) je našej vladi obširno pisala, da naše cesarstvo mora biti nemško, da se naši Nemci morajo sjediniti s vsemi Nemci zvonaj naše deržave, ker se sicer pred nami ubraniti, nam zapovedovati in nas onegaviti bi ne mogli. — Oni hočejo mogočno nemško cesarstvo napraviti in nekega novega nemškega cesarja postaviti, da bi pa oboje bilo prav mogočno, hočejo, da bi se mi popolnoma s njimi sjedinili, se njim podvergli, naše vojake njihovemu cesarju pustili, davkov tudi njim plačevali, naše slovenske dežele njim dali; očitno tverdiijo, da so njih „deutsches Land“, da jih imeti morajo; — mi jim pa odgovorimo: prijatelji! ali po našo Slovenio s lepim pridete, vam je ne damo, ako pridete pa s hudim, je pa — tudi ne dobite! — Jeden izmed njih je (v Allgemeine Zeitung) prav smešno dokazoval, da je mesto Terst nemško. V Terstu, pravi, je 75 tavižent prebivavcov, med timi je Nemcov, Italianov, Francosov in drugih narodov vkup blizo 5 tavižent — 70 tavižent je pa Slovincov, zato je Terst nemško mesto. — Ti hudir ti, kako je to jasno dokazano! Kde je le pamet? —

Mi Slovenci se zavoljo Tersta nič ne prepiramo; Terst je svobodno primorsko mesto, je odperito za vse narode celega sveta, zato gotovo tudi za naše sosede Nemce. Le pridite, prinesite seboj mnogo novcev in brez skerbi kupujte, prodajajte in tergujte kakor doma — v Terstu in pri Slovincih je vse jedno, ali prinese novcev Slovenec ali Nemec, da jih le prinese, pa to vam povemo, od naših slovenskih dežel ne damo ne jedne vesce — take misli si morate iz glave izbiti. Verjamem moj gospod! da bi to Nemcem prišlo po hvali, ako bi se mi s njimi tako sjedinili, da bi mi za se nič ne hranili, temoč vse njim pustili veljati, za nje bi to bila, to se ve, sladka sterdica, pa za nas bi bilo v petnajst, to se pravi: toča pod streho po zimi in po leti. Oni bi se s nami radi tako sjedinili, kakor volk s jagnjem kadar ga požere. — Oni bi s nami tako radi izumeli, kakor sosed Peter, ki je svojemu sosedu Pavlu rekel: „Sliši, Pavle! da bodem jaz premožnejši, daj meni svoje pohištvo, polje in premoženje, potle bodeš pa meni tudi vbogati moral.“ — Smuk črez verh!

(Dalje sledi.)

ljestva napravi pod imenom „državni svet“ iz več svetovavcev, tajnikov, in drugih potrebnih oseb zloženo in pa zboru našemu odgovorno vladanje, čigar svetovavce bode po predlogu banovim Vase Veličanstvo imenovalo; in druge ude bi sam ban namestoval. Vendar za ložje doseglo jedinstva v celim cesarstvu, pripravljeno smo tudi to deželno vladno odgovorni središnji vladi celotnega cesarstva glede na opravila, ki skupno državo zadenejo, podvreči.

2. Opravništvo denarstva, vojskih in kupčijskih opravil bode vodilo splošno ministerstvo celotnega velikiga cesarstva. De se pa deželni interesi naši pri ministerstvu tem kakor je treba namestijo, pokorno prosimo, de veličanstvo vaše za te naše kraljestva imenuje pri središnji vladi eniga zboru teh kraljestev odgovorniga državniga svetovavca, ki bode vse naredbe središnje vlade, ki bi te dežele zadele, nasproti podpisaval.

3. Predloženemu „državnemu svetu“ teh kraljestev bode podvržena v duhu popolne ustavne svobode vsaktera vojniška meja (granica) teh dežel v vseh rečih, ki niso ojstro in čisto vojniške, in samo v čisto vojniških opravilih bode odvisna od središnjega vojniškega ministerstva. Ali zapovedništvo nad vso vojaško močjo teh kraljestev po starodavni pravici in segi naj bode vsaki čas banu izročeno.

4. Službeni jezik v celim javnim (očitnim) življenju brez vsake iznimke naj za nas bode Slavjanski kraljestev teh narodni jezik, tako de tudi tisti središnje vlade dopisi, ki bodo te dežele zadevali, se zmiram bodo mogli izključljivo v našim jeziku izdajati.

5. V okrog zbora teh kraljestev bodo spadali vsi tisti predmeti, ki vtičejo notrajske opravila teh dežel. Glede pa na tiste opravila, ki zadenejo skupno razmero teh kraljestev do cele države, se podvržejo te kraljestva sklepam središnjega zbora, kterimu bode tudi središnje ministerstvo zavoljo svojih naredb odgovor dajalo.

Za pokazati pak v djanju, de se na celotno državo v resnici naslanjajo, izbrale so kraljestva te že sedaj za narbliži prihodni središnji državni zbor velikiga cesarstva, ki se ima 26. t. m. začeti, svoje poslance, kteri bodo v imenu vsiga naroda poročnikom drugim nam srodnih narodov avstrijskih naše v ti reči pravične in iskrene želje za pretresanje in podpiranje predložili.

6. Ker je naravno, de se srodne ljudstva zjedinijo, in ker je kraljestvo dalmatinsko po starih postavno vkrepljenih pravicah, kakor tudi po prisegi pri kronanju položeni in po svečanih obljubah vašiga veličanstva celoviti del teh kraljestev, ima se rečeno kraljestvo dalmatinsko glede zakonodanja, kakor tudi glede opravištva s tem kraljestvom popolno zjediniti, in druge dežele jugoslavjanske velikiga cesarstva, kakor je zopet ustanovljeno vojvodstvo serbsko, ktero naj po naših željah Vase veličanstvo po starih naroda serbskiga pravilah poterditi blagovoli, po tim doljna Štajarska, Koroška, Krajnska, Istria in Gorica de se v bližno zvezo z temi kraljestvi stavijo.

7. Prijateljsko zvezo z ogerskimi ljudstvi v smislu pragmatične sankcije in na podlagi svobode, enakosti in bratstva vseh pod krono ogersko živijočih narodnost, želé te kraljestva tudi za naprej obdržati. Ali kako de se to izpelja, odločil bode narod po tem, ko se mu pravične želje po vašem veličanstvu izpolnejo in ko se pravo stanje Ogerske proti celimu cesarstvu jasnej poznalo bode.

9. Dokler se nov sodni red (sodna narava) ne uvede, naj se iz teh kraljestev na ogerske apelativne sodbe tožbe ne smejo apelirati.

10. Zadnji svečano razodenemo: ker po 11. 91698, oblast banska od Drave do Jadranskega morja seže, de mi županije: požeško, verovitiško in sremsko, kakor tudi graničarske regimente: Gradiški, broski in varasinski, po zakonih in zgodovini pod imenom: dolnje Slavonije znane, — dalje kotare: rečki, bakarski in primorski ali vinodolski deržimo za celoviti del teh kraljestev in de jih bomo ko svoje proti vsakemu napadu krepko čuvali in branili. To so želje in sklepi našiga naroda, ktere je do zdaj v svojim zboru storil in od kterih se nadjamo, de jih bode Vase veličanstvo premisljivo poterdilo in izpolnilo.

Vase Veličanstvo!

Večkrat že od imenitnih dnevo Sušca pošiljali smo svoje poslanike z željami in pritožbami vašimu posvečenimu veličanstvu.

Ali vaše veličanstvo je nas vsakikrat na državni zbor teh kraljestev obrnilo, de naj bi takrat svoje rane očetovimu sercu vašiga veličanstva odkrili, de bi se zaceliti mogle.

To se zdaj ravno zgodi v ti narpokorniši reprezentaciji in mi se terdno nadjamo, de bode vel. v. potrebne in pravične sklepe zvestiga in

hrabriga naroda našiga z previsnim odobrenjem za res poterdilo. Ker ako tudi denemo, de je V. V. kakor kralj ogerski večkrat k velikodušnim koncesijam nagneno bilo, pa brez ogerskiga naroda obene naredbe storiti ni smelo: ne obstoji ravno ta resnični in žalostni vzrok tudi glede na trojno kraljestvo. Ker kraljestva Dalmacia, Hervaško in Slavonia imajo tudi svojiga lastniga kralja, ki se je tudi njim kakor ogerskimu z svečano prisego zavezal, de bode pravice in svobode njihove čuval in branil; in tega kralja spoštujemo mi in v pomoč kličemo v kronani in povišani glavi vašiga velič., ter ostanemo nar pokorniši in narzvestejši podložniki ban in drugi namestniki naroda kraljestev Dalm. Herv. Slav.

Dano iz zbora trojniga kraljestva 5. in sled. Rožnika 1848 v Zagrebu deržaniga.

Dalmacia.

Kr. poglavarstvo ogerskiga primorja je z dopisom 20. Rožnika dva kraljeva manifesta od 10. Rožnika na Hervače in pa na graničare, kterih izvira nobeden najdi ne more, na dalmatinsko poglavarstvo poslalo z prošno, jih po Dalmaciji razglasiti, ali ta želja se ni izpolnila, ker razglas teh Dalmatince ne zadevajočih manifestov od avstrijskiga ministerstva zavkazani ni bil in ker je v manifestih govorenje od odstave herv. slav. bana, od kteriga se pa ve, de je bil v Inšpruku na cesarskim dvoru z vso častjo sprejet.

(Oservat. Triest.)

Česka dežela.

V Pragu gospoduje mir in tihota. Po zavkazu deželnega poglavarja, grofa Thuma od 26. Rož. je narodni odbor razpušen, ker so se, se reče, njega udi pri zadnim boju vdeležili. — 24. Rožnika je bil sledeči vkaz oglašen: „Ker se še doslej iz noviga in stariga mesta Prage vse orožje ni oddalo, zlasti pak tako, ki je iz privatnih hiš dne 13. in 14. Rožnika vzeto bilo, se zavkazuje z le tem, de naj se do 27. Rožnika vse orožje, bodi si kakorsnih koli uniformiranih ali neuniformiranih gardistov položi.“

Tedaj tudi mestni in narodni straži, ki ima mir in red mesta proti puntu in ponovljenimu nemiru obdržati in ohraniti — bode orožje do čistiga odvzeto! (Včela 28. Rožn.)

Česki časopisi enoglasno zagotavljajo, de v Pragi cenzura gospodari in radovedniga brava s tim tolažijo, de se bo resnica zvedla, kakor hitro vojaško vladanje neha in ustavnimu, svobodnemu mestu prepusti.

Kar nekakšno zakletvo proti avstrijskimu cesarju zadene, je še dunajsko novinarstvo verjeti neče, deželni predsednik grof Leo Thun in vojaški zapovednik knez Windischgratz pa vendar se ustlita, de sta nesrečno izdajo zasledila, brez de bi kaj gotoviga Pražanam razodeti za dobro najšla.

Lombardsko-beneško kraljestvo.

Po sporočilu F. M. grofa Radeckiga iz Verone od 28. Rožnika je brigada Culoz, pomnožena z enim bataljonom in z polovico raketne baterije 26. dan pri Ceraino in Volargne sicer ne zlo močniga sovražnika, ki se je čez reko Ečo prepeljal bil in ravno na sterno kamenito goro plezati jel, od ondod prepahnila in mu je pozneje v njegovim vstopu pri Rivoli z dobro rablenimi raketami nagajala.

W. Z.

* Po privatnih novicah bi se bile Benetke podale.

Tirolsko.

Tistimu Slavjanu, v kterim bi se še današnja dne narodna zavest predramiti ne bila mogla, priporočimo sostavek v večerni dokladi k Dunajskim Novinam list 91. pod rubriko: Tirol, napisan proti Čeham, ki bi mu vtegnil skozi precej terdo nemškutarsko kožo do živiga priti. Jezi se neki Teutonec na Čehoslovjane, de so bili namenili, kakor on sodi, vse Slavjane zoper Nemce na noge spraviti in to v eni dobi, ko so se proti njim tudi vsi romanski (vlaški) narodi jeli vzdigavati. Tako bi se, misli on, Nemci čisto sterli. In kaj, mislite bravci, bi bil strašen nasledik tega? Pustimo ga, de nam sam po svoje odgovori: Europa wird dabei zerstört und die Gesittung vernichtet werden, denn nur dem Germanenthum hat der Himmel die Eignung und den Beruf, die europäische Gesittung zu wahren, gegeben. O ti sveta Beislerova „deutsche Bescheidenheit“, ki se po slovensko nesramna baharija imenuje! Tedej Nemci in pa Evropa ste besedi enako pomenljive!

Tirolci so se zavoljo cesarjeviga prihoda tako prevzeli, de ne jenjajo celim narodom kavkati in pridgovati ter netečno svojo tirolsko modrost raznasati, opomnivši na neko pravlico od oroslanove kože. —

Ptuje dežele.

Nemci.

Frankobrod na Majnu. Po daljnopisu (telegrafu) je sledeča novica iz Prage prišla: 29. Rožnika ob 2 1/2 uri je izvoljen nadvojvoda Joan z 436 glasi za državniga namestnika (nemškiga).

Ta novica se je z zvonjenjem vsih zvonov, z strelam 101 štukov oznanila in z narvečim veseljem sprejela.

Ostanek glasov v Frankobrodu je bil:

Gagern 52

Itzstein 32

Nadvojvoda Štepan 1, nar nakrajna leva stran z 25.

Gledé na objektivnost, to je, na oblast izbraniga namestnika, je ustavodajni zbor že popred nasledno postavlo zastran provizorne središnje oblasti za Nemce naredil:

1) Do dokončne osnove vladarske oblasti za Nemce naj se provizorna (zazdajna) središnja oblast za vse občne zadeve nemškiga naroda ustanovi.

2) Taista ima:

a) izpeljavno moč v vsih zadevah, ki se občne varnosti in blaženosti nemške zvezne države tičejo;

b) prevzame verhovno vodstvo vesolne oborožane moči in imenuje višji njene zapovednike;

c) namestuje Nemce glede na pravico narodov in na kupčijske zadeve, in imenuje v ta konec poslance in konzule.

3) Osnova ustave ni središnji oblasti prepuščena.

4) Sklepe zastran vojske in miru in pogodbe z ptujimi državami stori centralna oblast z privoljenjem narodniga zbora.

5) Tačasna središnja oblast se izroči državnimu namestniku, kteriga narodni zbor svobodno izvoli.

6) Državni namestnik rabi svojo oblast po ministrih, od njega izbranih, in narodnimu zboru odgovornih.

7) Državni namestnik ni odgovoren.

13) Kakor hitro provizorna središnja oblast svojo delavnost nastopi, jenja biti zvezni zbor (Bundestag).

14) Centralna oblast naj se, kolikor je moč, zastran izpeljavnih naredb z pooblastenci deželnih vlad, porazumi (ins Einvernehmen setzen).

15) Kakor hitro bode ustava za Nemce gotova in v življenje vpeljana, neha delavnost tačasne središnje oblasti.

Kdo ve, kakšna je sedajna razmera med izvoljenim namestnikom nemškiga cesarstva, ali kar si bodi, in med našim avstrijskim cesarjem?

Berolin. Predsednik ministerstva je v državnimu pruskimu zboru na vprašanje poslanca Bensa zagotovil, de zastran sedajnega stanu in razmere Rusie proti pruskimu kraljestvu se nič bati in skumljati ni treba.

Francozka dežela.

V Parizu vlada zopet mir in red. V Štrasburgu je 29. Rožnika nasledno po daljnopisu prijeto oznanilo iz Pariza razglašeno bilo: Pariz 28. Rož. 6 1/2 ura v večer. Narodni francoski zbor je nasledni sklep prejel: Narodni zbor izroči izpeljavno oblast generalu Cavaignac, ki prime ime: predsednik ministerstva in si ministerstvo sam izbere. Novoimenovani ministri so: Bastide za zvonajne oprave, Bethmont za pravico, Sennard za notrajne zadeve, Lamorciere za vojsko, Le Blanc za brodovje (ladjstvo), Goudchaux za denarstvo; Recurt za državne dela, Turret za terztvo (kupčijo).

Se zdaj ni mogoče natanjko razložiti vzrokov zadniga strasniga boja po Parizu; dosti so krivi podpihovavci, ki bi tega ali uniga iz kraljevske kervi radi zopet na francoski prestol spravili, in ki med ljudstvo vsaki v svoj namen dnarje trosijo; vendar poglavitni vzrok leži v velikimu vbožtvu in revšini najemnikov in drugih brezposestnih ljudi, ki so se v svojih mesca Svečana o razglašenju republike izbujenih nadah, de se jim bode stan polajšal, goljufane vidili. Eni iz med bojevavci so imeli bandero z nadpisom: „Kruha ali smrt!“

Pariski višji škof, ki je hotel razdraženo množico z nagovorom svojim k pokoju zaveriniti, je tudi ostreljen in ene dni potem umrl. Veliko tavžent je mertvih.

Portugal.

Lisabon 19. Rožnika. Zavoljo ovajene zakletve, ki je s svojimi vejami vse portugalske dežele obsegla, se je v tem mestu veliko oseb zaperlo. Namen tega punta ni znan. (Allg. Z.)

Združene države v severni Ameriki.

Mir med združenim državami in Mehikanci je sklenjen.

Nepolitiški del.

Kosovka deklica.

(Serbska narodna pesem.)

Opomba. Sem li, pesem to nekoliko prena-rejeno v slovenskim jeziku ukaželnosti mladosti izro-čivši, si kaj proti veličanstvu serbskiga jezika in pesniškiga duha zagrešil, se mi ta izgovor ponudi, de sem slovenskim mladim pesmenikom izvir ne-dosežne pesniške lepote in izvrstnih izgledov sa-mo pokazati hotel, iz kteriga naj, neustrašeni od cirilskih čerk in slovo davši zahodni in posebno nemški že čez in čez dognani poeziji, si praviga nadahnutja ter narodnih obrazov in podob čerpati in zajemati ne mudijo.

Govori se v nasledni pesmi o prežalostni bitvi med Serblji in Turci 15. Roznika l. 1389 na Ko-sovim polju, v kateri je bila cela serbska vojska (armada) pobita ali raztirana in v kateri je tudi serbski knez Lazar takratni vladar z veliko dru-zimi vojvodi poginil. Rano pomeni zgodbo, se-čati se ali sprehajati se, razboj ali bojišče (Schlachtfeld); rumen alirudeč. Mera pesniška je narodna serbska.

Rano vstane Kosovka deklica,
Rano vstane v jutro v nedeljo,
U nedeljo, pred ko solnce sije,
Si zasučje prebele rokavce,
Si zasučje jih do belih lahti,
Vzame belga kruba si na rame,
U roke pa dvoje verčev zlatih,
Nese hladne v enimu vodice,
V drugimu pa rumenega vinca:
Ona ide na Kosovo ravno
Pa se seča po razboju mlada,
Po razboju čestitega kneza,
Preobrača po kervi junake;
Kog' junaka u življenji najde,
Ga umiva s prehladno vodico,
Mu podaja vinca rumenega
In pa z belim okrepčava hlebam!
Jo namera bla je namerila
Na junaka Orloviča Pavla,
Mlad'ga zastavnika knezovega,
In njega je najšla u življenji,
Desna mu je roka odsečena
In pa leva noga do kolena.
Ga premikva iz te mnoge kervce,
In izpira s prehladno vodico,
Okrepčava z vincom ga rumenim
In zalaga tudi z belim hlebcom.
Ko junaku serce zaigrava,
Spregovarja Orlovič ji Pavle:
„Sestra draga, Kosovka deklica!
„Kakšna ti je tolika nesreča,
„Da premetaš po kervi junake?
„Koga išeš po razboju mlada?
„Ali brata ali pa bratranca?
„Al' sirota starega očeta?“
Odgovarja Kosovka deklica:
„Dragi brate, junak mi neznani!
„Jaz od rodu nikogar ne išem,
„Brata ne in tudi ne bratranca,
„Ne sirota starega očeta
„Se li spomniš, junak mi neznani!
„Ko pri krasni Samoderže cerkvi
„Obhajali Lazarja so vojsko
„Tri nedelje trideset menihov?
„Vsa je vojska obhajilo vzela,
„Nar poslednič tri vojvodi bojni:
„Eden bil je Milošu vojvoda,
„Drugi bil je Kosačič Ivane
„Ino tretji Toplica Milane.
„Jaz sem ondi ravno bla na pragu,
„Ko gre mimo vojvoda Milošu,
„Krasen junak ti je bil na svetu,
„Sablica se mu po cesti vleče,
„Svilna kapa, okovano perje,
„Na junaku pisano odelo,
„Okol' vratu rutica je svilna,
„Ozre se ino pogleda na me,
„Raz se dene pisano odelo,
„Raz se dene, pa ga meni dade:
„Na deklica, pisano odelo,
„Da po njem se na me boš spomnila,
„Glej ti idem poginiti, duša,
„U taboru čestitega kneza,
„Moli Boga, draga duša moja,
„Da se zdravo iz tabora vernem,
„Tudi tebe dobra sreča najde,
„Te čem vzeti za Milana mojga
„In ti hočem ročni dever biti.““
„Za njim pride Kosačič Ivane,
„Krasen junak ti je bil na svetu,
„Sablica se mu po cesti vleče,
„Svilna kapa, okovano perje,
„Na junaku pisano odelo
„Okol' vratu rutica je svilna,
„Na roci pa perstan pozlačeni,
„Ozre se ino pogleda na me,
„Z roke sname perstan pozlačeni,
„Z roke sname, pa ga meni dade:

„Na deklica, perstan pozlačeni,
„Da po njem se na me boš spomnila,
„Glej ti idem poginiti, duša,
„U taboru čestitega kneza,
„Moli Boga, moja duša draga,
„Da se zdravo vernem iz tabora,
„Tudi tebe dobra sreča najde,
„Te čem vzeti za Milana mojga,
„In ti hočem ročni dever biti.““
„Za njim dojde Toplica Milane,
„Krasen junak ti je bil na svetu,
„Sablica se mu po cesti vleče,
„Svilna kapa, okovano perje,
„Na junaku pisano odelo,
„Okol' vratu rutica je svilna
„Na roci je ogrinjalo zlato,
„Ozre se ino pogleda na me
„Z roke dene ogrinjalo zlato
„Z roke dene, pa ga meni dade:
„Na deklica, ogrinjalo zlato
„Da po njem se na me boš spomnila.
„Glej ti idem poginiti, duša,
„U taboru čestitega kneza,
„Moli Boga, moja duša draga,
„Da se zdravo iz tabora vernem,
„Tebe, duša, dobra sreča najde,
„Vzamem tebe za nevesto verno.““
„In odšli so tri vojvodi bojni,
„Njih jaz danas po razboju išem.“
Al' ji reče Orlovič Pavle:
„Sestra draga, Kosovka deklica!
„Vidiš, duša, tiste kopja bojne
„Kjer nar viši so in nargosteji,
„Ondi padlo kervce je junaške
„Konju dobrim notar do streмена
„In junaku do svilnega pasa,
„Ondi so vsi trije poginili.
„Rajši verni se do belga dvora
„Ne kervavi krila in rokava.“
Vdró se solze ji na belo lice,
Ona verne se do belga dvora
Jokaje se iz belega gerla:
„Vsmil' se Boga, velika nesreča!
„Da se, vboga, za zelen bor primem,
„Tudi on bi zelen se posušil.“ C.

Kervavi kamen.

(Dalje.)

Svojim mislim vdan je pustil vojvoda Mu-retiču izgovoriti.

„In kako hočem temu v okom priti?“
„Prav lahko! Požigaj, pobijaj in móri ti od svoje strane, jez bom pa od svoje,“ mu odgovori razkačeni Muretič. „Počasi! pre-nemilo bi bilo, kriviga z nekrivim tepsti,“ mu zavre vojvoda govorjenje. Prizadeniva si mar-več, z dobrim vso sovražnost zatreti in tako stanoviten mir storiti.

„Pojdi s svojim dolgočasnim premišljeva-njem!“ mu odgovori Muretič zaničljivo, skoči s stola in sprazni v enim dušku ponujeno ku-pico, tako staro horvaško šego sposlovaje in pozdravi ravno pridšo Jela, vojvodovo hčerko, ki je prekaženih rib s čebulo v prigrizek na mizo prinesla.

Lepo se mu zahvali devica in se je serčno veselila Muretiča viditi, ki je že dolgo tako redko se viditi dajal.

„Bratec! ti prekléti Uskoki so nevarni, pa še bolj nevarna je tvoja Jela,“ reče norčevaje Muretič, in postavi se en stol med svojiga in vojvodoviga. Nekteri starostniki so prišli sada v hišo, se globoko priklonivši.

„Ali mi tudi vi pridete nepokoj delat?“ se zagrozi vojvoda nad njimi.

„Nikadar ne!“ odgovorijo preplašeni. „Od gospod Muretičevih ljudi smo neprijetno novico zvedili, de je sovražen sklep zoper nas storjen.“

„In po pravici. Izdajte paglovce, ki se prederznejo, nam naše pravice kratiti, ali če ne, vas raztepemo, de ne bo več ne duha ne sluha od vas!“ zakriči zlobno Muretič in vdari močno na jekleno nožnico svoje sablje.

„Ne jezite se,“ jame eden starostnikov be-sedovati. Pred kratkim smo zvedili, zakaj de tako grozite, in sada pridemo se z vami po-svetovat, kako bi se dal sovražtvu za zmiraj konec storiti.“

„Govorite!“ odgovori vojvoda, se složno v svojim stolu zlecaje in govornika oistro po-gledaje.

„Krajnska in Horvaška dežela ste nas go-stoljubno sprejele,“ začne govornik mirno go-voriti, ko smo, težko stiskani ljudje, prisiljeni bili, deželo zapustiti, v kateri je toliko nam dražiga ostalo, in ste nam dale blagodušno mestice med svojimi mejami. Proti jutru nas ločijo vodé in goré, proti večeru sotéske in potoki od posestva naših sosédov—samo proti jugu nimamo mej.“—

„Res je tako!“ reče Muretič, nekoliko upokojen, „skerbimo tada tudi proti jugu za gotove meje.“

„V tem je vzrok tolikolétniga sovražtva,“ reče urno eden pričujočih starostnikov.

Ko se pogovarjati nekoliko ponehajo, se je Jela tiho in skrivaj izmed oistro vbranih mož v dvor zmuznila, kolikor bi bilo mogoče od Muretičeviga sina Miško kaj zvediti, kte-riga je že več ko léto poznala. Komaj stopi na dvoriše, stopi visok vitez prijazno proti nji, ji zvestoserčno podá desnico in se prav prosto da spoznati, de je Miško.

Vesela, de je pričakovanje ni goljufalo, mu je na njegove besede serčno odgovorila in za pazho se peljaje gresta v grajski vert na majhno mestice, ki je bilo okrog in okrog z visocimi golimi skalami obdano. Nizke drevesca, lepo po versti na vogalih gredic, ki so bile z vedno zelenim pušpanam obsajene, so ju za-lostno pozdravljale in na cvetkah se je leske-tala rosa enaka srebrnim kapljicam, kakor de bi se bilo cvetje jokalo nad osodo, de so bile takó nemilo pod to osorno obnebe zasajene. Tukaj sta si iméla toliko vzajemno povedati, kar je toliko časa na nju sercu ležalo; tode radost prve ljubézni nima govora, nima glasú! in tako sta si stala eden proti drugimu strep-ljajočim srcem, tiho in moléč, dokler ju nista pridša očeta iz nju sreče zbudila in ju to srečno stanje zapustiti silila.

„Ali slišiš,“ reče Miško Jeli, ki je na persih stoječa z svojimi skerbnimi očmi za očeta pogledovala, ki sta se ravno na krivo stezico zavila—„ali slišiš, današnjiga prepira je konec. Ali nisi slišala sklepa?“

„Nisim ga!“ odgovori tiho Jela in stopi vedoželjna blizo njega.

„Tri mladénce si bodo na vsaki strani od-brali,“ začne Miško, in poseben ogenj mu je svigal iz njegovih černih oči—„tri mladénce,“ je rekel, kteri bodo v svetiga Marka dan o sončnim izhódu od koréna Gorjanskiga hriba si nasproti postavljeni in v naravnavi od za-hoda proti izhódu tako dolgo stopali, de se srečajo, in tisto mesto bo potém tudi meja med Krajnci in Uskoki v véke. O de bi pač mogel med tistimi mladénci biti!“ reče in zdihne v nebésa. „Nekaj tako poveljavniga je v misli, domovini nar daljne meje postaviti.“

„Ne norčuj,“ reče Jela strahama mladénču.

„Peklenški povsod zanjke nastavlja, nar bolj pa na negotovih mejah dežel, ker pravijo, de ima tukaj vso oblast.“

„Safanova oblast se vmakne vsigamogoč-nosti božji,“ odgovori mladénec poln zaupanja, stisne zvestoserčno devico roko in steče se poganjat, de bi tudi eden izvoljenih bil.

(Dalje sledi.)

Ban Jelačić.

V némškém časopisu: „Allgemeine Mo-denzeitung“ piše o hervaskim banu baronu Jelačiću nekdo, ki je sedem let z njim v enim regimentu služil in v eni sobi prebival, sledéce: Jelačić je 44 lét star, bistroumen, krepko-dušen, od verha do tal vojak in ves mož. V dunajskim Terezianu izrejen ni bil sicer za vojašino namenjen in je pravdoslovec (Jurist). Rodú Hervat, naslednik rodovine, ki je od ne-kadaj v granici čislana, že 16 lét v granici v službi je znan z vsimi potrebami, čutimi in zo-perčutimi ondašnjiga ljudstva in je ravno za-voljo tega mož, kteriga dežela potrebuje in želi. Jelačić ni nikakorsén bojni (Haudegen) kakoršno ime so mu dali, ampak marveč umen in kratkočasen tovaršnik, ob enim pa tudi silno priden in izuren uradnik, učen, vojaško omikan oficir in hraben vojak, kakoršniga se je že skazal. Razum tega je pésnik in pisatelj, je toliko diplomat koliko general in govori némško, francozko, italiansko, grško, latinsko, slavjansko in madžarsko. Če bi bilo njemu, sicer tako terdnimu in krepkoserčnemu možu, kaj očitati, je skoraj premehka blagoserenost sama.

Prošnja.

De naš časopis svoje ime Slovénijsa za-slúži, prosimo vse slovenske rodoljube, nam vse, kar kóli se v slovenskih deželah zname-nitiga zgodi, za politiški del blagovoljno po-slati. Za nepolitiški del pa povabimo vse domorodce gospode pisatelje nam raznih so-stavkov: pésem (tode ne predolžih, pač pa krepkih), povest, novel, in družih našo drago domovino zadévajočih sostavkov pošil-jati. Posebno se še obernemo na drage Slo-vence zunaj domovine, naj nas s svojimi dopisi blagovoljno počastijo.

Vredništvo.